

DE NOORD-BRABANDER,

Staan- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS- PRIJS

Voor de Stad. . . 12.

Franco per post. . . 14.

DICEBE VERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

ADVERTENTIEN:

15 cents de regel.

behalve 35 cents zegel.

(Verschijnende driemaal in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

DE JESUITEN

hebben het alweder gedaan.

In Toskanen zijn onlusten uitgebroken. Te Pisa heeft een opgeruide hoop volks geroepen: Weg met de Jesuiten! Weg met de Zusters van het H. Hart! het zijn dus de Jesuiten die de stokers der onlusten zijn. Wie er nog aan twifelen mogt, leze het *Journal des Débats* of gemakshalve, onze *Nederlandsche Staats-Courant* en ons *Nederlandsch (of Journal de la Haye)*, die eenen buitengewonen ijver aandien om te zeggen, wanneer zij zwaart tegen de Jesuiten kunnen overnemen, maar stom blijven, wanneer iets ter hunner eer of verdediging zou te zeggen vallen: onder anderen de zitting van 11 maart in het Lagerhuis van Londen. Van het *Journal des Débats* behoeft zulks geene verwondering te baren; trouwens dat alles bij een rapen, wat maar eenigzins van nadeele der Jesuiten kan gezegd worden; daarom heeft het zoo lang geijverd om ze uit Frankrijk te doen verbannen, maar het geene gelegenheid later te worden door allerlei nadeelige boweringen, de onlangs plaats gehad hebbende verbanning een glimp van wettigheid bij te ze ten. Is aan de waarheid te kort gedaan, of is de waarheid verdraaid, dat doet minder ter zake, mits het doelslechts bereikt wordt. Maar dat de *cahier* naar degenen *Comant* (zoo is zij door de *cahier* *Nieuwsbode* gedoopt) en de *cahier* *Journal de la Haye* (zoo heeft dit zich zelf gedoopt) zoo heftig de hand leenen aan het *Journal des Débats* kan minder begrijpelijk voorkomen, ten zij wellicht de toekomst dit raadsel oplost. Men zij echter volbrichtig!

De tactiek van zekere partijen en personen moet wezenlijk bevreemding baren. Buna al de onlusten, welke Europa beroeren, worden aan de Jesuiten geweten; daarom roept en schreeuwt men tegen hen; waar en onvaan wordt tegen hen opgeschreept, eene blinde menigte wordt tegen hen opgeruid en wanneer men dan door geld of misleiding eenige stemmen heeft verworven, die voorshands van strafeloosheid verzekerd, het geroep laten hooren, van weg met de Jesuiten! dan is het boven allen twijfel verheven, of de Jesuiten zijn de oorzaak van de rampen, die Europa overdekken; en de Jesuiten die thematen volgens toe afgezaagd

om hen in den ban der menscheit te doen werpen; en aan de regeringen wordt het verwijt toegevoegd, dat zij zulke pest, nog in hare landen dulden kunnen.

Geheel anders is het gelegen, wanneer het vijandschap tegen de Kerk geldt. Wanneer dwaze en dolle onruststokers, ellendige fortuinzoekers hervorming droomen en nieuwigheden prediken, om of aan eenen overzadigbaren hoogmoed, of aan handelouze hartstogten, of aan laaghartig eigenbelang den vollen teugel te vieren; wanneer zij, om hunne plannen door te zetten, landen, steden en dorpen in beroering brengen, dan vinden zij *sympathie*. Tegen regeringen, die eenen dijk tegen hunne buitensporigheden opwerpen, tegen volken, die hen uit hun midden verjagen, wordt de vloek der menscheit uitgesproken, inschrijvingen worden geopend, toevlugtsorden bekostigd, gemeenten opgericht enz. Het blaadje is geheel omgekeerd. Van de eene zijde zijn de Jesuiten oproerstokers en ruststokers; de regering, die hen verjagen, zijn wijs; de volken, die hen honen, zijn verstandig. Van de andere zijde zijn de ronganen de stichters van het algemeen welzijn en martelaars; de regeringen, die hen verjagen zijn dom, despotiek, onregtvaardig; de volken, die hen uit hun midden verdrijven, of slechts niet met hen heulen willen, zijn dompers, slaven van Rome's gezag en van priesterdwang enz. enz. Verklare die tegenstrijdigheden, wie kan! Wij voor ons zien daarin een der kenmerken des tijds, die ons bezorgd doen zijn voor de toekomst; welke uit die omverwerping van alle regt en gezonde beginselen geboren moet worden. Wat die toekomst in haren schoot verbergt is ons onbekend, maar zij jaagt ons vrees genoeg aan, om te wenschen, dat de Hemel de bedreigende rampen van het menscheit afwende!

ITALIË.

ROME. Het H. Collegie heeft weder een verlies geleden. Z. Em. de kardinaal-diaken Paul Mangelli, met den titel van de H. Maria in Cosmedin, is in den ochtend van den 4 maart te Rome gestorven, na eene langdurige ziekte en na al de troostmiddelen der H. Kerk ontvangen te hebben. Hij was geboren te Forli den 30 oktober 1762 en tot het kardinaalambt verheven den 27 januari 1843.

Den 20 februari is, op voorstel van den E. P. Perrone, door de censoren der *Academie van de catholieke Kerk* met eenparige stemmen tot lid der academie gekozen de heer Ch. Lenormant die verplicht is geweest zijne bediening als professor aan

het College-de-France, te Parijs, neder te leggen, uit hoofde van den tegenstand, welke hij daar in zijne op de catholieke beginselen gevestigde leerwijze ondervond.

AMERIKA.

De Steamer *Cambria*, den 14 te Liverpool aangekomen, had tijdingen uit New-York tot den 28 februarij. De Oregon-kwestie is nog niet uitgermaakt, in dien zin dat de Senaat nog geene beslissing heeft genomen op het voorstel om het tractaat van 1827, op te zeggen. Den 26 februarij is door den senator Colquitt een veel verzoenender voorstel gedaan; het behelst: Dat onmiddellijk na de sluiting der tegenwoordige zitting eene bekendmaking zij gedaan naar inhoud van het tractaat strekkende om de overeenkomst, tusschen Groot-Brittannie en de Vereenigde Staten den 20 oktober 1818 gesloten en in 1827 verlengd, af te schaffen; tenzij de president het in zijne wijsheid beter oordeele, deze bekendmaking tot een nader tijdstip te verschuiven. Tevens wordt besloten, dat men levendig verlangt dat het reeds zoo lang bestaand geschil over de grenscheiding van Oregon spoedig beslist worde, langs den weg der onderhandelingen, en onderlinge overeenkomsten, ten einde den algemeenen geest van vrede en de vriendschappelijke betrekkingen tusschen beide Staten te behouden.

De heer Webster en vele anderen invloedhebbende leden van den Senaat hebben zich met kracht met dit voorstel vereenigd. Zij hebben aan het gouvernement het verwijt toegevoegd, dat het door deszelfs overdrevene en heerschende aanmatigheden alle onderhandelingen onmogelijk maakte, terwijl het tevens het verlangen aan den dag legde, om te onderhandelen. Oorlog alleen kan het gevolg van zoodanig gedrag zijn.

De senatoren, die men beschouwt als de organen van den president Polk: de heeren Allen en Hannegan hebben het voorstel bestreden; de generaal Cass heeft er zich insgelijks tegen verklaard; men dacht algemeen, dat de Senaat het met eene groote meerderheid zou aannemen. Ofschoon dit voorstel het uitvoerend gezag tot niets verbindt, dacht men niettemin, dat ingeval van deszelfs aanneming, de secretaris van Staat de heer Buchanan zou af treden.

De *New York-Herald* van den 26 februarij meldt dat den vorigen dag de heer Pakenham, minister van Engeland, het ultimatum van het britsch gouvernement aan den president handigd; ofschoon het reeds laat was, heeft de president daerlijk den raad bijeengeroepen om een stuk aan denzelfden niet te deelen. De *cahier* van den *New York-Herald* meent te waken dat dit ultimatum onaannemelijk is en ook niet aangenomen zal worden door het amerikaansch volk. Hetzelfde dagblad van den 28 meldt dat een rijke depeches uit Mexico te Washington zijn aangekomen. Volgens dezelve zou de generaal Paredes formeel geweigerd hebben den heer Slidem, amerikaansch minister, te ontvangen en zich ijverig te houden met een lafrijk leger te verzamelen, dat

Texas zou oprukken. Het gouvernement der Verenigde Staten zou aan zijne zijde bevelen hebben gegeven om eene aanzienlijke vloot in den zeeoerem van Mexico bijeen te brengen en troepen naar de grenzen van Texas te zenden.

ZWITSERLAND.

De midden-cantons van Zwitserland zien open aanstaanden aantal te gemoeten en maan groote zoe bereidselen ter verdediging. Zoo als reeds gemeld is, heeft Schwytz uit de gieterijen van Straatsburg een zeker getal stukken geschut en de noodige schietvoorwerpen ontvangen. Lucern heeft deszelfs krijgsmaterieel nog aanzienlijk vermeerderd en de verdedigingswerken, welke den toegang tot deszelfs hoofdplaats beschermen op nieuw versterkt. De landstürms zijn allerwege georganiseerd op eene wijze, welke het meest overeenkomt met de bestemming dier ongeregelde troepen, die reeds in het afgelopen jaar, bij de overrompeling der vrijcorpsen, zulke groote diensten bewezen hebben. Men houdt zich thans insgelijks bezig met den St. Gothard in staat van verdediging te stellen, voor het geval dat de Tessiniers, wier overeenstemming met de radicale cantons niet twijfelachtig meer is, het zouden beproeven zich daanlangs eene weg te banen, om hunne bondgenooten te hulp te komen. De Walliserlanders hebben insgelijks voorzien in het bewaken der doortogten, door welke hun canton in gemeenschap staat met die van Waadtland, Bern en Tessin, om niet door de aanvallers verrast te worden, terwijl hun contingent onder de banieren van Lucern strijden zou. Nieder voor verdediging vatbaar, uithoofde van deszelve afgezondeerde ligging, neemt evenwel het canton Friburg alle mogelijke maatregelen om aan de troepen van het jeugdig Zwitserland eene duchtigen wederstand te bieden. Men weet dat deszelfs militie als de dapperste en best georganiseerde der confederatie beschouwd wordt.

LUCERN. Eene academie is gesticht in de hoofdstad van het catholijk Vorort, onder de bescherming en in den geest van den H. Carolus Borromeus. Het doel dezer vereeniging is, om al de wetenschappelijke vermogens van Zwitserland te vereenigen, ten einde te geraken tot de bescherming en ontwikkeling der catholijke hogere wetenschappen en kunsten. De voorloopige voorzitter, in het prospectus aangewezen, is Z. Exc. de heer Constantyn Siegwart-Müller en de secretaris, de heer Theodorus Scherer. Het programma verklaart uitdrukkelijk, dat de academie zich niet vestigen zal, dan na de kerkelijke goedkeuring verkregen te hebben. Naar luid der voorloopige statuten zal de academie van den H. Carolus Borromeus haren zetel hebben te Lucern. Zij zal bestaan uit gewone, buitengewone en honoraire leden. Om gewoon lid te wezen moet men Zwitsers en catholijk zijn. Het getal der gewone leden zal dat van veertig niet te boven mogen gaan; dat der buitengewone en honoraire leden is onbepaald. De pauselijke nunciüs in Zwitserland is regeers eerst honorair lid. Art. 13 der statuten bepaalt uitdrukkelijk dat de academie aan de goedkeuring van den H. Stoel zal onderworpen worden. Art. 14 verklaart, dat al de leden verplicht zijn de nagedachtenis van den H. Carolus Borromeus te vereeren als patroon van het genootschap en hem tot voorbeeld te nemen in hunne geschriften en handelingen.

DUITSCHLAND.

De Posen is alweder eene proclamatie uitgevaardigd, waarbij de meerderheid van deszelfs inwoners over hunne gevoelens van getrouwheid en orde geprezen worden. Overigens heerscht aldaar even als in het overige der provincie rust; het schijnt echter dat men niet zoo onbezorgd is over de gevoelens der inwoners als de bovengenoemde proclamatie het tracht te doen voorkomen. Al de steden zelfs de kleinste, onder een bezetting. De krachtadigste maatregelen worden allerwege genomen, om de pogingen tot

opstand, welke zonden beproefd kunnen worden, te onderdrukken.

De *Augsb. Zeit.* behelst een lang verhaal der gebeurtenissen, welke te Krakau gedurende den opstand zijn voorgevallen. Wij vinden er geen enkele ongekende daadzaak van eenig belang in aangehaald.

De *Zeit.* schat, de verliezen der Oostenrijkers op 24 man voetvolk, 37 ruiters en 2 officieren. Dit getal is grooter dan het in de officieele rapporten is opgegeven.

Hetzelfde dagblad wedersprekt het door de *Preuss. Zeit.* vooruitgestelde, dat de Oostenrijksche overheden van de kreits van Tarnow aan de boeren eene premie zouden beloofd hebben, voor elken verdachten edelman, welke haar, levend of dood, zou geleverd worden.

Men verzekert dat Dombrowski, een der hoofden van den opstand, in Gallicie gearresteerd is en zich te Lamberg in de gevangenis bevindt.

— De *Donau-Bode* meldt de gelijktijdige bekeering van drie gravinnen van Rechberg tot het catholijk geloof. Hare afzwering heeft op denzelfden dag, den 4 maart te Doudorf en te München plaats gehad.

— De randsaande brief van het capittel van Rottenburg, waarbij de afgescheidene catholijken in den kerkelijken ban worden geworpen, is den 8 maart op alle parochiale kansels van het bisdom voorgelezen. Dezelve verklaart overigens, in duidelijke bewoordingen, de algemeene trouw der catholijken van het koninkrijk in het verwerpen dier nieuwe dwaling en in het handhaven hunner onwrikbare gehechtheid aan de H. Kerk.

— Uit Posen, meldt men, dat een der ijverigste leerlingen van Ronge, de apostaat Woinanski, door den prins Sulkowski aan de herderlijke genade van den aartsbisschop van Posen aanbevolen, dringend smeekt om zijne rehabilitatie en weder opneming in de priesterlijke bediening onder de geestelijkheid van het bisdom. Het werk zijner bekeering is opgedragen geworden aan den heer Pohl, regent van het seminarie en zijne verzoening met de Kerk zal spoedig volgen. Men hoopt dat nog andere afvalligen hem zullen volgen op den weg des berouws en eener opregte herstelling der door hen gegeven ergernis.

— De directie der rongeansche secte, zoo schrijft men uit Breslau 2 maart, is in volkomen staat van ontbinding. De professor Regentrecht, die de *spiritus regens* derzelve was, is met Ronge in onmin geraakt en heeft zich uit het beheer verwijderd. Gisteren heeft Dr. Theiner insgelijks de plaats, welke hij er bekleedde, verlaten; het was hem onmogelijk, zegt hij in zijnen ontslagbrief, langer de trotsche onwetendheid te verdragen van eenen man, die denkt en zegt een groot hervormer te zijn.

— Een proces ter zake eener drukpers-overtreding, dat nog meer opspraak zal verwekken dan dat van den baron von Loë, houdt thans, in Keulen en in de Rijnprovincien de algemeene aandacht gespannen. De heer Leu, *oberprocurator* der provincie, wordt vervolgd wegens de misdaad van *gawkelste majestät* ter zake der verdediging van een geschrift, waarin de openbaarheid der regterlijke debatten en de instelling eener jurij door de gansche pruisische monarchie aanbevolen werden. In de zitting van den 5 maart hebben de vier senatoren, als hof van appel vergaderd, besloten dat de debatten met gesloten deuren zouden plaats hebben. Een ongeteekend bericht, tegen den ingang van het paleis van justitie aangekakt, had alleen het publiek met deze beslissing bekend gemaakt, welke zoo regtstreeks in strijd is met de gewoonten zoo wel als met het regt in de Rijnprovincien. De heer Leu, door vijf advocaten bijgestaan, die allen in de audientiezaal binnengelaten waren, protesteerde het allereerst tegen alle beperkende uit-

werking op de regten der provincie, spruitende uit een ministerieel rescript; daarna vroeg hij dat ten minste de gansche orde der advocaten, tot de debatten zou toegelaten worden, wijl derzelve raad van toezicht door een van deszelfs leden eene memorie over die zaak had laten opstellen en aan den eersten president even als aan den procureur-generaal van het hof van Rijnland stelden. De twee vorderingen werden verworpen door de regtbank, die zich bepaalde aan den beklagde een uitstel te verleen van vier weken; zoodat de debatten in dit zonderling proces den 31 maart zullen plaats hebben. Men denkt dat de heer Leu zich dit uitstel zal ten nutte maken om bij het Hoog Gerechtshof te Berlijn in hooger beroep te komen tegen de weigering om de twee bovengenoemde vorderingen toe te staan.

— Het conflict dat tusschen het pruisisch gouvernement en den bisschop van Munster ontstaan is, betrekkelijk tot de hereniging der onderwijzers voor de lagere scholen, blijft steeds onbeslist, het cabinet des konings kan, of alleen een einde aan maken. Den 3 maart is de heer von Duesberg, geheimraad bij het ministerie van justitie en directeur der catholijke afdeling bij het ministerie der wetenschappen en openbaar onderwijs, te Munster aangekomen, met last om in persoonlijke onderhandeling met den bisschop te treden. Intusschen blijven de scholen, welke ten gevolge dezer geschillen gesloten zijn, onaangevuld en sedert vele maanden is de catholijke jeugd van alle onderwijs verstoken.

ENGLAND.

Men denkt algemeen, zegt de *Observer*, dat het ontwerp van het gouvernement betrekkelijk de graanwetten, is het Hooggericht met eene meerderheid van 30 of 35 stemmen zal doorgaan.

FRANKRIJK.

PARIJS 17 maart. De *Man. Pressa*, van den 16 maart vindt men het volgende: Op het oogenblik van het afsrukken, was het nog niet bekend dat het nieuw spaansch cabinet afgetreden is. De heer Martinez de la Rosa, die van Madrid vertrokken is en overmorgen te Parijs verwacht wordt zal bij zijne aankomst den val vernemen van het cabinet, dat hij bij het hof der Tuileries kwade vertegenwoordigen. Men denkt dat de generaal Narvaez geroepen zal worden om een nieuw ministerie daartestellen, ter vervanging van het cabinet Miraflores.

— Dezer dagen is eene mededeeling aan den heer Guizot gedaan door de ministers van Oostenrijk, Pruisen en Rusland. De drie beschermende mogendheden verklaren tusschen beide te willen komen, om de orde te Krakau te herstellen. Tevens verklaren zij, dat haar voornemen is de stad en het grondgebied van Krakau bezet te houden, zoo lang de gesteldheid der gebouwen zulke noodzakelijk zal voorkomen. De heer Guizot heeft reeds geantwoord op deze bekendmaking van intendenten.

Een eene mededeeling is aan landsteden gedaan door de vertegenwoordigers der drie noordsche mogendheden.

— Het voorstel van den heer de Remusat, betrekkelijk de Gedeputeerden, die tevens openbare ambtenaren zijn, geeft de Kamer der Gedeputeerden aanleiding tot lange beraadslagingen. Onder scheidene redenen hebben er reeds twee aangenomen. De heer Thiers heeft onder andere een zeer ontwikkelde redevoering voor hetzelfde gehouden. Het overigens waarschijnlijk dat het voorstel met eene groote meerderheid zal verworpen worden.

NEERLAND.

De commissie van staatsadviseurs van den landweg van Arnhem over Nijmegen, Gruit en Kogel

op 't Hartgenbosch, heeft zich ingevolge autori-
satie van het departement van oorlog, met den
jaar eerste aanwezigen ingenieur aldaar in verbinding
gesteld, en zijn onmiddellijk de noodige opmetingen
en peilingen, tot de vestiging van den weg binnen
den rayon, dier vesting geschiedt, de hoofdstad van
Noord-Brabant, mag zich alom verheugen in het
voornemen van weder een spoorweg-gemeenschap
met hare naburen. Althans in Nijmegen in het bij-
zonder en wijders met geheel Holland en Duitsch-
land geopend te zien, waaraan in den tegenwoor-
digen tijd, bij het zoo algemeen daarstellen van
spoorwegen, zoo veel behoefte is. Geheel Noord-
Brabant met dezelfde talrijke fabrieken, koophandel
rijke landbouw en veeveelt, zal daardoor in voorspoed
vinnen, en niets wordt er dan ook hier ter stede
veriger gewenscht, dan dat de ondernemers aller-
wege de medewerking mogen vinden, die hún aldaar
is te beurt gevallen, welke trouwens hunne zeer
nuttige onderneming zoo ruimschoots verdient.

— Volgens brieven uit het Hertogdom Nassau, is
aldaar een zoo groote overvloed van aardappelen
voorhanden, dat die bijna tot overlast strekt,
waarom de Regering dan ook niet ongenegen schijnt
van het nog in kracht zijnde verbod van uitvoer
af te wijken, waartoe aangewende pogingen wel-
lig veel zouden kunnen medewerken.

's GRAVENHAGE 17 maart. H. K. H. mevrouw
de prinses Albert van Pruisen is heden met gevolg
te Amsterdam aangekomen.

— 18 maart. De Centrale Afdeling der Tweede
Kamer heeft zich bezig gehouden met het opma-
ken van haar algemeen verslag, nevens de ont-
werpen van wetten, betreffende de fondsen voor den
Landbouw en den Nijverheid. Dat algemeen ver-
slag zal in een der oemvolgende zittingen der
Kamer worden aangebragt, zoodat men de beraad-
slagen over die voordragten spoedig kan te ge-
maakt zien.

— Het Journal de la Haye zegt genostigd te
zijn, het bestaan van ingewasste muntpapier te
weerspreken.

ROTTERDAM 18 maart. Gisteren avond, om-
treffende de branden de lucht dermate in gloed,
dat men zelfs nabijzijnden brand moest
denken, dat het ook werkelijk plaats, doch
bepaalde zich gelukkig in een groote turfschuur
aan den Boschweg. Door de blusmiddelen der
gemeente, benevens de dienstvaardige hulp van
twee der stads brandspuiten, die van de Goudsche-
weg en van het Oostplein, te de brand in
verder was, geheel gebluscht en verders schade
in de omliggende huizen voorkomen. Men is nog onbekend
met de oorzaken van den brand.

(R. C.)

GRONINGEN 18 maart. Zoo als wij vernemen,
worden er tegenwoordig pogingen aangewend, om
van deze stad op Londen een directe stoomboot-
vaart te verkrijgen. Het is te wenschen, dat deze
pogingen weldra gelukkig mogen slagen, en de
dienaangaande, met de Regering te Groningen tot aller-
genneegen spoedig uit den weg geruimd, zullen
worden. Nu de groote maatregel van sir Robert
Peel, de hervorming in het Engelsche tarief van
inkomende regten, die, naar alle waarschijnlijk-
heid, ook wel door het Engelsch hooft aangeno-
men zal worden, eenen gunstigen invloed op
den prijs onder voortbrengselen en de uitvoer
voer in ons gewest zal uitoefenen, is een directe
gemeenschap met Engeland voor onze provincie
eene zaak van veel belang. Welk eenen invloed
toch die ingevoerde hervorming in het Engelsch
handelsstelsel zal hebben, zien wij nu reeds in de
belangrijke prijsverhoging van het veen, ten gevolge
van de verminderde besoon op den invoer daarvan
in Engeland, en in het voornemen, dat hetzelfde
later geheel vrij ingevoerd zal kunnen worden.

Wanneer genoegzaam alle onze producten in En-
geland gereeden ingang vinden kunnen, kan het
niet anders, of wij behoeven nimmer te vreezen
voor gebrek aan uitvoer, want alle onze artikelen
zullen, wanneer de genoemde tariefs-hervorming
doorgaat, altijd eene gereede markt in Engeland
vinden, en zelfs veel, waar men tot dusver niet
aan heeft kunnen denken, zal dan een artikel van
uitvoer kunnen worden, wanneer het plan van
eene onmiddellijke gemeenschap van onze stad met
Londen, door eene geregelde stoombootvaart, wordt
bewerkstelligd. (P. G. C.)

Ingezonden Stukken.

Bergen-op-Zoom dan 15 maart. 1846.

Mijn Heer de Redacteur!

In uw geacht blad van den 10 dezer een arti-
kel is voorkomende, waarin van mijn afwezigheid
in de buitengewone vergadering der Staten van dit
gewest bijzonder wordt gewaagd, en waarin ik
reeds bedreigd word, mij welhaast van dat voor
mij vereend lidmaatschap, vervallen te zullen
te zullen zien, heb ik de eer hierop te antwoorden.
dat de schrijver alleszins voorbarig is, met nu reeds
de dreigende roede aan het stoute kind te laten
zien; daar ik mij aan het bijwonen der gewone
vergaderingen nimmer onttrokken heb, en slechts
bij zittingen afwezig ben geweest waar ik door
wettige reden verhindert werd; van welke redenen
dan ook aan het zeer geachte hoofd der vergade-
ring bij monde is kennis gegeven. — Trouwens
daar mij alle betrekkingzucht en potentieel vreemd
en onbekend, zijn, zal mij de strekking van dat
geschrift dan ook wel onverschillig wazen, en zal
ik daarvan de gemoedelijke gevolgen gelaten af-
wachten. — Het is mij, dewijl mijn karakter als
doctor en dat van mijne collega's hier in het spel
komt, den schrijver observeren dat het geen nieuwe
is Medicijn Dootoren in de Provinciale Staten aan
te treffen: immers de heeren Segers, Vasser en
meer anderen hebben daarin jaren lang zitting
gethad, en hebben die heeren even als ik zich aan
de zonde van absentie wel eens schuldig moeten
maken, zonder dat hun daarover die admonities
zijn ten deel gevallen; maar wellicht heeft men
deze welwillender oordeel den genoemde ge-
dacht, en geoordeeld, dat het alleszins verschoon-
baar wazen kon, indien het den Arts meer lofsch
voorkwam, in zijne gemoedelijke plichtvervulling,
vacaturen voor te komen, dan in deze te helpen
voorzien. Wel is waar, ben ik thans de enige
geneeskunst-oefenaar, die in de Staten zitting heb,
maar is zulk niet te betreuren? en ware het niet
beter, dat men wenschelijk dat de geheele
vergadering uit zoodanige Heeren bestond? Zoude
dat niet gelukkig verloop en gelukkigen
toestand des vaderlands, en wellicht bijdragen tot
vermindering van die heerschende Pennonanie,
waaraan de schrijver ook schijnt te hopen. Dat
dit dan ook een wenk zij voor den lijd, dat,
indien hij zijne ziekte niet voortdurend met de
betreffende, het nuttiger ware die cumulation te
signaleren van dikke en vette posten, waar heb-
zucht en plichtverzuim noodwendig gezusterd gaan,
dan om in zijne dubbeld betrekking van, ja
Edelen en Groot Aeltharen maar armen Doctor te
envieeren, wiens eenige belooning de slechte beta-
ling en geen traktement.

Uw verzoekende het bovengstaande (als eenig
antwoord) in uwe eerstkomende nummers te willen
opnemen, heb de eer met bijzondere achting te
wezen.

U. W. E. D. W. Dienaar

J. A. DE RAM.

Mr. D. en Lid der Provinciale
Staten van Noord-Brabant.

B.... Maart 1846.
**LIEFDE
IN CHRISTENZIN (??)**

Met genneegen heb ik in onderscheidene nummers
van uw dagblad ontwaard, dat uwe kolommen niet
geeloten zijn voor de opname van gedachten van
uwe protestantsche landgenooten, die, met u en
zoo vele anderen streven naar ontwikkeling onzer
constitutionele instellingen en naar het verkrijgen
van zoodanige grondwettelijke verbeteringen, als de
behoefden en den geest van onzen tijd en de her-
stelling en vestiging van de algemeene welvaart,
zoo dringend vorderen. Evenzeer deed het mij ge-
noegen, dat een protestant zulk een bewijs gaf
van eenparigheid in streven en prees ik het, door
hem gegeven voorbeeld van eensgezindheid in het
trachten naar de verbetering van onzen staatkundigen
toestand, zonder onderscheid van godsdienstige
geloofsbelijdenis, daar dezelve hier het allerminst
te pas komt.

Dit heeft mij doen wagen, om, ofschoon ook
protestant zijnde, u deze ter plaatsing te zenden,
om een bewijs van liederloosheid en hatelijken af-
val van eenen Katholik aan te voeren en mij daar-
over te beklagen; en al mocht dan mijn geschrift
eenigzins meer op een godsdienstig terrein gera-
ken, hoop ik voor hetzelfde een plaatsje in uw
dagblad te verwerven; ja, durf ik zulks van uwe
onpartijdigheid verwachten, daar uwe weigering
bij mij en bij vele anderen de veronderstelling zou
kunnen doen ontstaan, dat gij aan hetgeen, waar-
over ik mij beklag, uwe goedkeuring hecht.

Op den voorgaand wil ik u zeggen dat ik
protestant zijnde, met hart en ziel aan mijne
geloofsovertuiging gehecht ben; maar daarbij,
Goddank, vrij hen van haat of afkeer jegens de-
geenen die anders denken dan ik en daarom ook
nooit tracht hunne overtuiging hoe regstreeks in
strijd met de mijne, aan zulke gronden of be-
weegredenen toetschrijven, noch mij hunne han-
delingen onder zoodanig oogpunt voorstel, dat ik
ze haten moet. Ik geloof dat dit genneeg gezegd is,
om u te doen begrijpen, dat ik den Evangelischen
Kerkhede en zijne verscheiden verafscheuw, en ik regt
dus wederstaan, want de Katholiken draaggers, van
ons land in het algemeen siddig, wel met uwer de
roomsche Kerk, en hare leerstellingen in regten
verdedigt; doch zich zelden aan zulke laagheden,
als de bovengenoemden overgeeft. Vooral aan uw
blad breng ik daarom te de verschuldigde hulde
toe. Gij blijft uw principe getrouw en laat niets achter,
wat de luister uwer Kerk kan bevorderen, doch al-
hetgeen gij schrijft kan ook door anderen zenden
zonder aanstoot geleverd worden; terwyl ik u tot
schande mijner geloofsgenooten moet ik het beken-
nen, veel van hetgeen onzerzijds geschreven wordt,
niet lezen kan, zonder dat mij het hart ondraait.

Maar reeds lang genoeg heb ik u en uwe lezers met
mijzelven bezig gehouden, het wordt tijd dat ik
tot de zaak kom, welke mij de pen heeft doen
opvatten. Het is om uwe rekenschap te geven (om
de walgende gewaarwording, welke mij verbergt
toen ik, in de societeit zijnde, het feuilleton las
van de Tijd van dinsdag 10 maart no. 30, en
nota bene dat tot titel voert. *Liefde in christenzin*
en waarin, bij een vergelijk tusschen den room-
schen priester en den protestantschen predikant aan
dezen laatsten den schimp wordt toegeworpen op
zijne kleeding van *beeldstormers-tooi*.

Elk gemoedelijk protestant betreurt voorzeker
even als ik, de buitensporigheden, welke in de tijden
der beeldstormery hebben plaats gehad; de heilige
protestant maakt dit onderwerp niet of zelden aan
en het is, naar mijn inzien, de plicht van elk
christen, van elk vaderlander, deze droevige ih-
stippen met den mantel der vergeetelheid te be-
dekken, daar zij niets dan haat en tweespalt en
daardoor gevaar voor herhaling van zulke tooneelen
kunnen ten gevolge hebben. Nu komt een
roekeloos schrijver die tijden op eene perinade
wijze verlevendigen; door te schrijven en te laten
aan velen zijner lezers het denkbeeld van dogen
te stellen, dat de kleeding onzer predikanten haren
oorsprong verschuldigd is aan de *beeldstormery*;
ja nog meer, dat zij moet beschouwd worden als
een voortdurend juchend op deze beledigende daad,
na de kleeding onzer predikanten *beeldstormers-tooi*
genoemd te hebben, hetwelk de Tijd of althans den
inzender van het geschrift dit allerhatelijkst goed
zegde op, door het voorged even betagchelyk en
hatelijk en walgend vertelset. *Beeldstormers-tooi*

« In togen en priesterdragt verkleed, voerden de « hoofden der beelden in Nederland, hunne « boeven en roovershonden in de kerkerhouwen, « (waar zij soms dieflooden en lang jaeren te « lig vindende, bij het beklavenen van altaren, en « heiligen-beelden, die kleeften, van onderen weg- « sneden en verhakten, en er soms eening brok van « in den nek hangende, als zegeteeken (C). Van « mer de Dominies-rokjes en preekmantels (11) « Toen ik deze irade las, kon ik niet nalaten, lude « aan mijne verontwaardiging licht te geven en ik « mocht het ter eere mijner roomsche vrienden zeggen, « een ieder, van welk geloof ook, deelde in mijne « verontwaardiging. Ik nam de volgende nummers « van uw dagblad in handen, denkende dat die uit- « drukking door u uit eigen beweging zou gewraakt « worden. Dit het geval niet geweest zijnde, welligt « omdat gij dezelve niet gezien hebt, of het niet oor- « haar achtte, zulks te doen besloot ik, door middel « van uw dagblad, tegen deze hatelijkheid te pro- « testeren en de roekeloosheid van den onbedachten « schrijver aan het daglicht te brengen.

Ik had dit protest even goed in een of ander « blad, aan het protestantismus toegedaan, kunnen « doen prijmen en dat hetzelfde doen vergezeld gaan « van meuge repressailles, die voorzeker niet aange- « naam in de ooren der roomschen zouden geklonken « hebben; maar ik ben te veel vijand van zulke « handelungen en heb daarom mij tot uw blad willen « wenden, overtuigd dat gij u zelven niet met zulke « handelwijze kunt verenigen, en daarvan door de « opname dzer regelen een bewijs zult willen geven; « hetgeen niets anders kan ten gevolge hebben, « dan dat uw blad nog rijze in de welverdiende ach- « ting, welke het zelfs bij andersdenkenden geniet.

Ik heb de eer enz.

LATERE BERIGTEN.

De Times weerspraakt de tyding door den New-
York Herald medegedeeld, dat de heer Pakenham
het ultimatum van het engelsch gouvernement aan
het amerikaansch kabinet zoudt ter hand gesteld
hebben.

Het Lagerhuus heeft in dezelve zitting van den
16 de beradslagingen over de artikelen van het
rapport betrekkelijk de wijzigingen in het tarief
voorziet. Een amendement aftektende om het
oude tarief op de hup te behouden is verworpen;
een tweede amendement tot behoud van de rechten
op geweven zijden stoffen is ingesloten afgestemd.
De beradslaging zou den volgenden dag voortge-
zet worden.

Het Warschau word van den 11 maart geschre-
ven dat de rust alier stad tot op dien dag niet in
het kinnet was gestoord gewaarden volgens tijdi-
gen uit andersdenkende provokingen ontvange-
heerschte door het pansche koningrijk dezelve
openbare bederf op u de ded georgie guld a' 1846

Het Silesien was van de opstandelingen
van Krakau ten getale van vele honderden, te
Kusel zijn aan gebinnen alwaar zij zullen blijven,
tot dat de Prins Beschermende mogendheden over
hun tot wien beslot hebben. Die ongelukkigen
worden gehuisvest in de kazematien der citadel.
Volgens datzelfde blad zouden tot den 9 maart
reeds meer dan honderdvijftig personen te Krakau
gevangendendien zijn.

Eene mobiele kolonne van 10,000 man, zal naar
het schijnt Gallicie doortrekken, om er de out-
waafting te bewerkstelligen.

De prinsheer Ferdinand heeft te Lemberg eene
denkplaatje uit den adel ontvange, die hem gebeden
heeft dezelve voorspraak te willen zijn. Z. K. H.
heeft naar geene gubels behave kunnen geven,
maar naar wien verwezen, waarna hij zelf
naar Podgorze verliet.

Den 17 van april de Raime en Gedeputeerden van
Frankrijk zoudt ter hand gesteld van de uitge-
vakerde Raime die te Paris verlijpen, waari zij
in de gemeentewidde welke chans hure vaderland
zoudt zeffe vrees de overgankelijke regten der Polan-
and de denlijking der kamers ambaxelen. Dit adres
is door hauledand Polen op dertien
als België is mogtgeest ministerieitit stawalgebragt.
Ottosleens (zu het vats geelicht dank wretch; dat wij
bewaant veruuden) wretch den dedaling vilt hndobrd
oungentuplandig of de hndur, voutputtingen
bintgeit welke hndur t'gendendag wedertepinge
sprekendes voutputtingen worden hndur
niet voutputtingen voutputtingen voutputtingen
zullen wij het mededeelen.

DE STAATSRAAD, GOUVERNEUR DER PROVINCE
NOORD-BRABAND.

Maakt hij deze bekend, dat, ten gevolge van
eene kapitale vernieuwing van de ophaalbrug No. 2
B. over de bovenslois der Zuid-Willemsvaart binnen
deze stad, in de strekking van de kapitale wal
der vesting's Hartighenbosch gelegen, de passage
met rijzen voertuigen, mitsgaders moer voetgan-
gangers, van en met Maandag den 23 dezer tot en
met Zaterdag den 25 April daaraanvolgende, zal
zijn gestremd.

's Bosch, den 16 maart 1846.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
A. J. BORRET.

Advertentien.

Op Dingsdag den 7 April 1846, des namid-
dags om 2 ure, zal er ten huize van wijlen
den HoogWelGeboren Heer Jonkheer, DE
VOOCHT, door den Vendumeester J. DE
BRUIN, worden verkocht, eenige fraaie
Meubelen, bestaande in: MAHONIE-
HOUTEN STOELN met Trijpen en andere Zit-
tingen, MAHONIEHOUTEN SPEEL- en andere
TAFELS, LEDEKANTEN, KAGCHELS, JA-
LOESIEN, MEUBEL-VALGORDIJNEN en hetgeen
verder zal worden aangeboden; een en ander
daags voor de verkoopung, aldaar ter plaate
des voormiddags van 9 tot 12 en des namid-
dags van 3 tot 6 ure voor een ieder te zien.

Men vraagt op eene KOSTSCHOOL, tegen
den 15 April, e. k. een' **Secundant**, Ca-
tholijk van den derden of hoogerem rang,
in staat het Nederduitsch en Fransch te On-
derwijzen. Andere kundigheden strekken ter
aanbeveling. Men adresseere zich, met be-
wijzen van bekwaamheid, gedrag en voor-
waarden, vóór den 2 April, aan den Uitgever
van den Noord-Brabander, te 's Bosch. Brie-
ven franco, onder de letters X. Y. Z.

**SNELVAREND
STOOMJAGT
JAN VAN ARNHEM.**

Zomerdienst.

Te beginnen op Maandag 23 Maart 1846, zal
de dienst geregeld geschieden, dagelijke, uit-
gezonderd des Zondags.

VEERTREK

van 's Hertogenbosch, smorgens ten 6 ure
» Gorinchem » 8 »
» Breda » 9 »
» Rotterdam » 11 »

van Schiedam, 's middags ten 12 ure
» Rotterdam » 1 »
» Breda » 2 »
» Gorinchem » 4 »

Publieke Verkoopung

**BUITENGEWOON
ZWAR EN LANGE
EIKEN-BOOMEN,**

Rijtsche Putten nabij Eindhoven.

De Notaris ROYERS, in het Arrondissement
Eindhoven, gevestigd te Asten, zal op Maan-
dag den 30 Maart 1846, des voormiddags ten
10 ure te beginnen, ten verzoek van den
Hoog Wel Geboren Heer, Baron MICHELS
VAN VELDUIJEN van Hiermonde, hinnen de
Gemeente Zergaachten eints Rijtsche Putten,
publiek Verkoopen:

**Ongeveer 50 Stuks buitengewoon
Lange en Zware EIKEN-BOO-
MEN op Stam,**

Bestaande in de Rijtsche
Rusten van oudheid afbijzonders geschikt tot ZWAAR
SLUIS en BRUGWERKEN, MOLEN-STANDERS,
ANSEN en ROBSTEN, OLIE-BANKEN en
aifferlei ander MOLEN-, KUIP- en TIMMER-
HOUP.

Bijzondere ten bodenhuize van JAN LOUWERS,
basseder van de Rusten, voornoemd
ZEGT HET VOORT.

BELANGRIJK BERIGT.

DE HEER MR. GLÜCKSTEIN,
Oog- en Gezigtkundige
HOTLEVERANCIER der Oogmeesters van Z. M.
den Koning der Belgen en der vorsten van
(Whales) van Engeland, eenige uitvinder en
bezitter van **Armatische Oogglaz-
zen,** (door middel van het SILEX GLAS)
van Braziliën, (zoogenaamd Cristal de Roche),
gediaphaniseerd voor alle gezigten.)

Het lange bezet, de sterke glans van verschil-
lende kanallichten, de lange avonden, het
alijd zittende werk op den bureau, de nut-
tige bezigheden van zekere ambachten, moet
men dit niet alles beschouwen als eene min
of meer diepe alteratie voor het gezigt; te
meer daar het genoegzaam bekend is, dat de
gezigtkunde eene der belangrijkste takken der
oogen is. De bovengenoemde heeft aldus, na
vele pogingen, gedaan te hebben, iets uitge-
vonden, hetwelk boven de algemeen bekende
streeft, terwijl hij bevonden heeft, dat de
slechte keus der oogglazen, dewelke niet
volmaakt naar de voortbrengselen der gezigts-
kunde bereid waren, dikwijls de blindheid
eens persoons daarstelt. Deze zoogenaamde
ARMATISCHE OOGGLAZEN berids uitgevonden
in den jaer 1817, door zekeren Arndts, die
tot heden toe verborgen waren, zijn met het
grootste succes in de dagbladen van Parijs,
Londen, Berlyn, Weenen, enz. goedgekeurd,
en wel in dier voege, dat de moeilijste,
trederste en verwardste gezigten de kleinste
vooverpen observeren zonder eenige ver-
moeyenis, alsigeopenend van den (cataract)
gaauwe star, ophthalmieten, zonywachtige
oogziekten enz. De vleijendste beloningen en
verschillende certificaten van de beroemdste
professoren, geneesheeren en personadjen
van hoogen stand zijn aan den bovengenoem-
de uitgevekt, zoewel in Engeland,
Belgie, als elders.

Hij is dagelijks te spreken tot den 31 Maart van
's morgens 9 ure tot 's namiddags 4 ure, in
den Gouden Leeuw, op de Markt te 's Bosch.

N.B. Personen welke in de oogen kunnen
kamen, zal hij, dat verhoorende,
mits een dag te voren te melden
komen bezoeken.

Ik certificeer bij de heer MR. GLÜCKSTEIN,
Oog- en Gezigtkundige, alle ed. ed. ed. ed. ed.
assortiment **NIEUWE UITGEKONDENE
OOGGLAZEN** heeft, maar d'artog, de vol-
maakte, Optische kennis bezit om een ieder
het eerste maal, de vereichte Glazen te geven.
(get.) MELVENICH, Oog- en Gezigtkundige
Oogbrilten Maastrecht

Door menigvuldige bestellingen wordt ge-
vraagd in eene GOUD- en ZILVERSMID-
FAIRE een medewerkend **Compagnon**
die minste oder 3000,00 kan behuikent
Of wel iemand, die zigh met Rykhoude,
wil belasten mits het d'artogde kunnende
aانبrenge. Kunnende zekerd zyn hierdoor
een burger bestaen in d'artog v'nd' / en zyn
kapitaal v'nd' / en zyn de ginte ginte
Adres met een brieven onder letter G
aan den drukker en Courantier D. A. A.
DE ROOIJ, 's Bosch.

Grannmarkt
W. S. 21 oct. 60, Nieuwe Cert. 2 oct. 72
BOEKWEL 17,35 / 8,00 / 8,15
HAVER 13,00 / 13,40
GORTHAVER 13,05

De middenprijzen van Rogge naar de markt van
's Hertogenbosch in d'artog v'nd' / en zyn
zetting van het d'artog v'nd' / en zyn
Ned. ponden v'nd' / en zyn
het Ned. pond v'nd' / en zyn
Bene van Amsterdam
Vreysdag, 18 Maart ten v'nd' / en zyn
w. S. 21 oct. 60, Nieuwe Cert. 2 oct. 72
DE ROOIJ, 's Bosch, 1846

Port te Land, 3 oct. 51
Russen 2 oct. 30, in d'artog v'nd' / en zyn
Ter Drukery van D. A. A. DE ROOIJ te 's Bosch.